Бүлэг орнуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 189 (4825)
СРЕДА
СЕНТЯБРИИН
26
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Адууһа малые садхалан ба дулаан үбэлжэлгөөр хангаха хэрэгтэ гурбан услови дүүргэхэ угаа шухала болоно. Нэгэдэхеэр, адууһа малдаа элбэг дэлбэг үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ. Хоёрдохёор, адуу малай байрануудые бүримүһэн заһабарилха ба шэнээр бариха. Гурбадахяар, адууһа малаа һайнаар харууһалха ба гээлтэ хоролто гаргахагүй.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл—гүрэн түрын хэрэг

Агууехэ илалтын хүндэлэлэ хэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо, манай республикын эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд ба совхозуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэд гансахан тарясхуряалгые болон тушаалгые саг болзор соонь дүүргэхэ тэлы бэшэ, харин малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ байгаар, саг болзор соонь бэлэдхэхэ түшаа тон харюусалгатай уялгануудые абаһан байгаа. Гэхэ зуура, энэ уялгануудаа хүндэтэйгөөр дүүргэжэ байһан колхозууд, малай фермэнууд болон отарануудтон үсөөкэн байна.

Һаяхан ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол республикын колхозуудай малай үбэлжэлгэдэ хэрэргээр бэлэдхэжэ байһан тухай асуудалые зүбшөн хэлсээд, энэ хүдэлмэрине тон хангалтагүй дээрэ тооложо, аймагуудтахи партийна, советскэ ба газартаряалангай органуудта тодо һонор ба дэлгэрэнгы заабари үгэһэн бэлэй.

Адууһа малые садхалан ба дулаан үбэлжэлгөөр хангаха хэрэгтэ гурбан услови дүүргэхэ угаа шухала болоно. Нэгэдэхэеэр, адууһа малдаа элбэг дэлбэг үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ. Хоёрдохёор, адуу малай байрануудые бүримүһэн заһабарилха ба шэнээр бариха. Гурбадахяар, адууһа малаа һайнаар харууһалха ба гээлтэ хоролто гаргахагүй.

Тинхэ зуура, манай республикын колхозууд нэгэдэхи условиёо холо дүүргээгүй байһаар. Сентябриин 20-ой мэлээгээр, үбһэ хуряаха түсэб арайхан гэжэ 88,2 процент, силос дараха түсэб 53,0 процент дүүргэлээд байна. Малажалтай томохон аймагуудай нэгэндэ тоологдодог Яруунын аймагай колхозууд үбһэ хуряаха гүрэнэй түсэбые миил 70,4 процент, силос дараха түсэбөө ороидоо 24,1 процент болгоо. Мүн Хориин, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Зэдын ба бусад аймагуудай колхозууд үбһэ хуряаха түсэбөө холо дүүргээгүй байһаншье һаа, үбһэ бэлэдхэхэ худэлмэрээ зогсоонхой.

Прибайкальска, Яруунын ба бусад хэдэн аймагуудай колхозууд малай үбэлжэхэ байрануудые заһабарилха, сэбэрлэжэ дезинфекци хэхэ гү, али шэнэ байра бариха гэхэ мэтын худэлмэрине үшөө эхилээдүй зандаа байхань саашаалаа тэсэмээр бэшэ. Нимэ болохолоороо республикын колхозууд дээрэ хэлэгдэһэн хоёрдохи условине баһаа дүүргээгүй байна.

Тэрэшэлэн Зэдын, Закаменай, Сэлэнгын, Кударын аймагуудта малай үбэлдөө бэлшэхэ бэлшээриин газар таһалагдаадүй, мүн малшадай ажаһууха гэр байрануу таатай зохидоор заһабарилагданагүй. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол малай үбэлжэлгэдэ бэлдэлсэжэ байһан колхозчигуудые ямаршье ушар удхагүйгөөр абажа, ондоо худэлмэридэ табиһан баримтануу үзэглэнэ. Олонхи колхозуудай правлени болон партийна эхин организацинуу таряахуряалга ба тушаалга тушаа хамаг бүхы анхарал оролдолгоёо табиха зуураа баһаа тиимэ ехэ сэнтэй худэлмэри—малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тушаа огто мартажархёо.

Республикын олохон колхозуудмалаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Тоолгой шэрүүн хүйтэн саг ерэхэнь дутэлөө. Ушар иимэһээ колхоз ба совхоз бүхэн малай үбэлжэлгэдэ энэ гэһээр бэлэдхэжэ, бодо мал бүхэнөө салхаланаар ба дулаанаар үбэлжүүлхын түлөө, аймагуудай малажалай түрүүшүүлэй выставкануудтэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ олохы түлөө социалистическэ мурысөөнине үшөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байһаниинь һэжэглэлтэгүй.

Теэд ВКП(б)-гэй айкомууд, аймисполкомууд болон Газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэд энэ тушаа тон бага анхаралаа хандуулжа, гүрэнэй түсэбэй таһалдалла орожо байхада һанаа амараар хандана.

Малажал хүгжүүлхэ ябадалда анхаралаа һуладуулһан дээрэһээнь август һара соо адуу малай хоролто ехэ болоһон байха юм. Жэшээлхэдэ, Ахын, Яруунын, Баргажанай, Закаменай ба Кударын аймагуудай колхозуудта малай гээлтэ хоролтодо орохо ябадал тон ехэ хамжээндэ хүрөө.

Тэрээнһээ гадна, бэлэдхэгдэһэн үбһэ тэжээлые гамтайгаар гаргашалха, тэрээниие фермэ болон бригадануудта зүбөөр хубаарилжа үгэхэ мэтын худэлмэри үшөө эхилээгүй байна. Зарим колхозуул мунөөнөө эхилжэ үбһэ тэжээлээ гаргашалжа байһан баримтануу Иволгын ба Сэлэнгын аймагуудай колхозуудаар элирүүлэгдээ. Тиимэһээ энэ ябадалые зогсоожо, бэлэдхэгдэһэн үбһэ тэжээлээ нарин нягтаар бүридхөөд, тэрээниие гансал хүйтэн болоходо, үбэлэй сагта гамтайгаар гаргашалха тухай хатуу гурим тогтоохо хэрэгтэй. Үбэлэй сагта элбэгээр хүрэхэ үбһэ тэжээлые энэ гэһээр бригада, фермэ болон отара бүхэндэ бэлдэжэ абаха, тэрэнэй тулада хамаг хүсэеэ энэ дары гүльдхажа гаргаха гээшэ колхозуудай правленини ба сомонуудай советүүдэй эгээл түрүүшын, эгээл харюусалгатай уялга мүн. Партийн айкомууд ба аймгүйсэлкомууд хадаа энэ уялгын дүүргэлтые үдэр бүри шалгажа байха ба туһалжа байха үүргэтэй байһанаа бү мартаг!

Мүнөө республикын зарим түрүү колхозууд таряа халалгын ба сохилгын худэлмэринуудые дүүргэбэ. Тиимэһээ комбайнаар хадагдаһан ба молотилкаар сохигдоһон һоломые зааханшье гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр суглуулжа, тэрэ дары малай үбэлжэхэ газарнуудта зөөбэрилжэ абаашаха хэрэг гансахан малшатай уялга бэшэ, харин бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай хэхэ худэлмэри болоно.

АЗО-гэй ба колхозуудай зоотехническэ ба ветеринарна худэлмэрилэгшэд болбол адуу малай үбэлжэлгын хойноһоо мүн лэ харюусалгатай байна. Тиимэдэ эдэнэр парти ба правительствын заабаряар үгтэһэн өөһэлынгөө эрхые дүүрэн хэрэглэжэ, үбэлжэлгын хойноһоо хам орохо, юу хэжэ шадаха байһанаа харуулха ёһотой. Эдэ худэлмэрилэгшэд болбол колхоз, фермэ ба отарануудай үбэлдэ хэрэргээр бэлэдхэжэ байһан тухай асуудалнуудые колхозуудай правленини заседанинуул дээрэ ба партийна эхин организацини суглаанууд дээрэ табижа, энэ талаар элирүүлэгдэһэн дутуу дүнда зүйлнуудые усалхаха талаар шууд шанга хэмжээнүүдые абажа байха зэргэтэй.

Үбэлэй шэрүүн хүйтэн саг ерэхэнь дутэлөө. Ушар иимэһээ колхоз ба совхоз бүхэн малай үбэлжэлгэдэ энэ гэһээр бэлэдхэжэ, бодо мал бүхэнөө салхаланаар ба дулаанаар үбэлжүүлхын түлөө, аймагуудай малажалай түрүүшүүлэй выставкануудтэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ олохы түлөө социалистическэ мурысөөнине үшөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байһаниинь һэжэглэлтэгүй.

„ПРАВДА“ ГАЗЕТЫН РЕДАКЦИДА

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол арба мянгадахи номерое гаргаһантайнь дашарамдуулан ленинсиз партийн дайшаахы орган «Правдые» амаршалжа, баярые хүргэнэ.

Гушан жэлһээ үлүүтэй саг соо, 1912 онһоо хойшо «Правда» болбол большевигүүдэй партийн агууехэ үзэл сурталнуудые арад нимтын дунда саг үргэлжэ тараажа байһан, тэрэнэй алдарта һайхан тугыень тойруулан худэлмэришэн анги ба манай бүхы арадые жагсаһан, помощиүүд ба буржуйнэрэй дарлалтые һалгаахын, советсиз засагые тогтоохын ба батадхахын түлөө, социализмын илахын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые зоригжуулһан ба бодхооһон байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ даймай үедэ «Правда» болбол Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ хизаарлашагүй үнэн сэхэ байхаар советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлжэ, дайсантай тэмцэхэдэ тэсэбэритэй байха ябадалда урналһан, героизм харуулха, ажаа худэлмэри болон байлдаанай газар дээрэ ами бэеэ хайралхагүй ябадал, урма зориг олгоһон байна.

«Правда» болбол саашадаашье Ленин—Сталинай партийн үзэл сурталай туг барижа ябагшын зоригонуудаа хундэтэйгөөр дүүргэжэ, манай агууехэ социалистическэ Эхэ ороной хүсэн шадалай улам саашадаа бүхэжэхын, экономическаар ба культурнаар бадархын тула ажалай шэнэ-шэнэ габьяануудые гаргахадань большевистскэ хурса үгеерее советскэ арад түмэниие бодхоохо байһандань ВКП(б)-гэй ЦК найдана.

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИСТИЧЕСКЭ (большевигүүдэй) ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

„Правда“ газетые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Ленин—Сталинай үзэлдэ ажалшадые хүмүүжүүлхэ талаар амжалтатай худэлмэри хэһэнэйнь ба социалистическэ байгуулалтын барилгада болон советскэ Эхэ ороноо хамгаалгада советскэ арадые гульжаха хэрэгтэ гайхамшагта габьяатай байһанайнь түлөө «Правда» газетые ЛЕНИНЭЙ орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной сентябриин 23.

„Правда“ газетын редакциин, хэблэлэй ба типографиин худэлмэрилэгшэдые орденууд ба медальнуудаар шагнаба

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ хэблэл һониной талаар амжалтатай худэлмэри хэһэнэйнь түлөө, «Правдын» арба мянгадахи номерой гараһантай дашарамдуулан СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар шагнагдаба:

ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАЙНАЙ НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР—Г. Ф. Александров, С. А. Борзенко, В. А. Величко, М. Р. Галактионов, Б. Л. Горбатов, Д. Н. Заславский, Л. Ф. Ильичев, В. М. Кожевников, А. П. Колосов, Е. В. Кононенко, В. С. Кружков, П. Н. Крылов, М. В. Куприянов, Н. А. Соколов, С. Я. Маршак, Л. М. Леонов, Б. Н. Полевой, П. Н. Поспелов, И. А. Рябов, К. М. Симонов, А. М. Сиротин, Л. С. Соболев, М. А. Сиволобов, Н. С. Тихонов, П. Н. Федосеев, М. А. Шолохов;

УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР—6 хүн;

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР—10 хүн;

УЛААН ОДОНОЙ ОРДЕНООР—23 хүн;

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР—51 хүн;

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЬЯАР—61 хүн. (ТАСС).

Гурба дахин Советскэ Союзай Герой гвардиин майор Иван Никитович **Кожедуб.**

Ал. Лессэй фото (ТАСС-эй фотохроника).

Народово Крайовой Радын Вице-Президент г-н С. Грабский, Гадаада Хэрэгүүдэй Вице-Министр г-н Я. Берман ба Польшын эвакуации түшаа главна түлөөлэгшэ общественнэ администрациин Вице-Министр г-н В. Вольский гэгшэдэ Киевтэ ерэһэн тухай

Һаяхан Украинска ССР-эй столица—Киевтэ Народово Крайовой Радын вице-президент профессор С. Грабский гэгшэ гадаадын хэрэгүүдэй вице-министр г-н Я. Берман ба Польшын эвакуации түшаа главна түлөөлэгшэ общественнэ администрациин вице-министр г-н Г. В. Вольский гэгшэдэй удэшэлгэтэйгөөр ерэһэн байгаа.

Господин Грабский ба тэрэниие удэшажэ ябаһан Польшын правительствын членууд болбол Украинска ССР-эй правительствын умэнэ польско арад зониие нуулгажэ абаашаха түшаа холбогдоһон олон асуудалнуудые табиһан байна. Украинска ССР-эй правительство болбол польско талын хүсэлые хангахаар зүбшөөрбэ.

Хэлсээнэй болоһоной һүүлээр Украинска ССР-эй Аралай Комиссариарай Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев болбол Народово Крайовой Радын вице-президент профессор Грабскиин хүндэлэлэ обед үгэбэ. Обед болбол халуун, ханы барисаанай оршон байдалда үнэрбэ.

Г-н Грабскиин ба тэрэниие удэшажэ ябаһан нюурнуудай ерэлгэдэ ба морлохолонь УССР-эй СНК-гэй Түрүүлэгшэнэй орлогшэ Л. З. Мануильский, Украинска ССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. С. Межжерин, УССР-эй НКИД-эй протокольно таһагые лаагшын уялые дүүргэгшэ В. И. Шиганский ба УССР-эй Совнаркомой хэрэгтэй эвакуациин ба нуулгэлгын хэрэгүүдэй управленини харюусалгатай худэлмэрилэгшэд хабаадалсаһан байна.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Майман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БУРДУКОВСКАЯ Евгения Тихоновнае—Прибайкальска аймагай, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. ВИКТОРОВА Лукерья Ивановнае—Прибайкальска аймагай, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. ДОБРЫНИНА Марфа Фёдоровнае—Прибайкальска аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.
4. КОЛМАКОВА Анисья Ивановнае—Прибайкальска аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.
5. РОДИОНОВА Анисья Иннокентьевнае—Прибайкальска аймагай, Кома тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. УСОЛЬЦЕВА Маланья Фадеевнае—Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АТОЧИНА Фёкла Арфоломеевнае—Зүүн-Сибириин түмэрзамай, Татауурово станциин гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БАЛАГАНСКАЯ Акулина Васильевнае—Прибайкальска аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. БЕЛЬКОВА Любовь Ефимовнае—Прибайкальска аймагай «VII съезд Советов» колхозой колхозница.
4. БОРОДИНА Анисья Марковнае—Прибайкальска аймагай, «Красная Заря» колхозой колхозница.
5. БУРДУКОВСКАЯ Надежда Васильевнае—Прибайкальска аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. БУДРИНА Любовь Михайловнае—Прибайкальска аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ВИТЛИВ Матрена Павловнае—Прибайкальска аймагай, Уполнаркомзагай худэлмэришэн.
8. ВОРОНИНА Пелагея Васильевнае—Прибайкальска аймагай, Ильинка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
9. ГОРБУНОВА Анастасия Ивановнае—Прибайкальска аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
10. ДОБРЫНИНА Афанасья Иннокентьевнае—Прибайкальска аймагай. «Красный Партизан» колхозой колхозница.
11. КОЛМАКОВА Елена Степановнае—Прибайкальска аймагай, «Красный Партизан» колхозой колхозница.
12. КУЛИКОВА Ирина Яковлевнае—Прибайкальска аймагай, Будённын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
13. ОЩЕПКОВА Манефа Трофимовнае—Прибайкальска аймагай, Троицк тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
14. ПАТРАХИНА Елена Андреевнае—Прибайкальска аймагай, Турунтаево тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
15. ПАТРУШЕВА Мария Ивановнае—Прибайкальска аймагай, «Красная Заря» колхозой колхозница.
16. УГРЮМОВА Дарья Моисеевнае—Прибайкальска аймагай, «Красный Партизан» колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АЛЕКСЕЕВА Пелагея Матвеевнае—Прибайкальска аймагай, Шпалозавод тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. АХУЛАЕВА Александра Андреевнае—Прибайкальска аймагай Югово тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. БЕЗЗУБЕНКО Мария Даробионовнае—Прибайкальска аймагай, Селенгын Госпароходствын худэлмэришэн.
4. БОРОДИНА Ульяна Ульяновнае—Прибайкальска аймагай. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. ГОЛОВИНА Платонида Васильевнае—Прибайкальска аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. ГОЛУБЕВА Евдокия Степановнае—Прибайкальска аймагай Райкомхозой худэлмэришэн.
7. ГОРБУНОВА Римовья Ивановнае—Прибайкальска аймагай. Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Оролдохо гээшэ иимэ үрэтэй

Бичурын аймагай колхозуудай поли дээрэ социалистическэ мурысөөнэй долгин үдэр ерэхэ тудаа үргэлэжэ, ажалай үнэр бүтээсэнүүдые туйладаг стахановецууд олошорно.

Гушадай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозой жаткашан нухэд В. Фёдоров ба Б. Садаева гэгшэд үдэрэйнгөө нормые холо үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Мүнөө элэнэр гурбан гектар таряа хадахын орондо 6 гектар хүртэр. эрхим һайн шанартайгаар хаданад. Гар хажуушаа Б. Доржиев ба К. Фёдоров гэгшэд нэгэ-нэгэ гектар таряа сабшаха байһан аад, үдэр бүхэндэ 1,5 гектарһаа үлүүтэй сабшажа, алтар сууда гаранхай.

Боолтошон Д. Цыбикмитова 300 боолто хэхэ байһан аад. 800—1000 боолто уялаг болобо. Мүн боолтошод Р. Беломестникова, Н. Дулмажацова болон бусад үдэр бүхэндэ 600—800 боолто хяжа байха юм. Туруушуулэй жэшээе абажа, тэдэнэрые мурысөөндэ илаха зорилгатойгоор бусад колхозуудай колхознигууд хатуу шангаар худэлмэрилжэ байнад. Тус колхозтой социалистическэ мурысөөндэ ороһон Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой членууд нухэд У. Полимеева, Е. Балошина, Д. Смолина, Х. Николаева, А. Николаева, М. Бельцева болон бусад 0,80 га хадаха байһан аад, үдэр бүри 1—1,1 гектар хүртэр хаданад. Таряа талханай гээлтэ хоролтотой муу бэшэр тэмсэжэ байнад.

Гэбэшье, аймагай олонхи колхозуудтаряахуряалгын ба тушаалгын худэлмэрине тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Тиимэһээ тэдэнэй партийна ба комсомольско организацинуудэлэ түрүү колхозуудай стахановенуудай баян дүй дүршэлнуудые бүхы колхозуудта тарааха тушаа өөрэнэй эмхилхэлэй худэлмэри хэхэ үүргэтэй. Агууехэ илалтын хүндэлэлэ ороходоо абаһан социалистическэ уялгануудые бүхы аймагаараа дүүргэжэ, гэгэлэнгы байдалаа усалхахын тулда урда урдыяхһаань үшөө эрэмтэйгээр бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд тамсэхэ бэлэ гэжэ найдагдана.

Ц. ЮМСЭ.

Байкало-Кударын аймаг гээгдэнэ

Тус аймагай колхозуудтаряа тушаалгаар республика соогоо ехээр гэгдэжэ ябана. Сентябрь һара соо таряа тушааха графигаа миил 26,4 процент дүүргэжэ, жэлэйнгээ түсэбые ороидоо 13,9 процент гүйцэдхэбэ.

Таряа сохилго болон сомолые түхэреэн сүүдхэ соо хэхэ тушаа ВКП(б)-гэй обкомой заабарине эндэхи колхозууд холо дүүргээгүй байхаһаа гадна, хушалгатай тон болон таряа талха хатааха простой сүнылхэ түхеэрэгүй байһаар. Һүүлэй мэлэгээр халагдаһан таряагаа сомохо түсэбөө 34,9 процент, сохилгые 27,5 процент дүүргэбэ. Энэ аймагай колхозуудаар худэлмэрилдэг 12 трактор ба 19 морин молотилкануу бүримүһэн ашаглагданагүй гэхэдэ алдуу болохогүй.

Аймагай партийна ба советскэ организацинуудтаряа хуряалга дээрэ худэлмэрилжэ байһан колхозчигуудай ажал худэлмэрине зүбөөр эмхилхэжэ үшөөл шалаагүй.

Тиимэһээ ВКП(б)-гэй айком болбол энэ алдуу эндэгдүүдээ эйрлы удартэ усалхаха талаар эрид шууд хэмжэ абаха үүргэтэй.

Г. БАДМАЕВ.

Үбэлжэхэ гэр бэлэн

Унгэрэгшэ жэлдэ Тэрбагатайн аймагай «Искра» колхозой малшад колхозойнгоо адууһа малые үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэжэ оруулаа һэн. Энэ дүй дүршэлоо өөһэдынгөө худэлмэри дээрэ үнэлэһэ болгожо, тус колхозой малшад мүнөө жэлдэ малай үбэлжэлгые һайнаар бэлэдхэжэ дүүргэбэ.

Мүнөө малай бүхы байрануу заһабарилагдажа дүүргэгдээд, бог шоройһоонь сэбэрлэгдэ. Мүн сагаалалга ба дезинфекци хэгдэнхэй. Үбһэ тэжээлээ гамнажа гаргашалха зорилгатойгоор малай бүхы байрануу соо хоёроонуу хэгдэбэ. Тус колхозой малшад комбайнаар сохигдоһон таряанай поли дээрэһээ үбэлэй үеэ элбэг дэлбэг хүрэхэ һолоомо зөөбэрилээд, һүрилжэ байна.

Ф. ИВАНОВ.

Түрүү ОТФ

Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ОТФ (фермые даагша нухэр Моденов) хонин үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэбөө гадуур 609 толгой үлүүлжэ түл абаба.

Үбэдөө бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл элбэг дэлбэгээр бэлэдхэбэ.

И. ИВАНОВ.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

УКАЗ

Белоруссиин Ленинскэ Коммунистическэ Залуушуулай Союзые Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Немецко-фашистска булимтарагшадтай хэһэн тэмсэлдэ Улаан Армиин зэргэлэ ба партизанска отрядуудта ябажа Белоруссиин комсомолецууд ба залуушуулай эрэлхэг ба шэн зориг болон баатаршалга гаргаһанайнь түлөө, 25 жэл гүйцэһэнтэйнь дашарамдуулан Белоруссиин Ленинскэ Коммунистическэ Залуушуулай Союзые **Улаан Тугай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной сентябриин 22.

БМАССР-эй Совнаркомдо ба ВКП(б)-гэй Обкомдо

Аймагуудай малажалай выставкэнүүдые үнгэргэхэ тухай

1945 ондо колхозууд, совхозууд болон түрүү малшадай туйлаһан амжалгануудые үргэнөөр харуулха зорилготойгоор, БМАССР-эй Аралай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой **тогтоохонь:**

1. Энэ оной ноябрийн 1-һээ 10 хүртэр малажалай аймагай выставкэнүүдые 3—4 үдэрэй болзортойгоор үнгэргэхые аймисполкомууд ба ВКП(б)-гэй айкомуудые (Хойто Буйгалай, Баунтын ба Ахын аймагуудһаа бэшыень) уялгалха.

2. Аймагай малажалай выставкэнүүдтэ хабаадалсагшадта зорюулжа аймагуудай выставкомуудаар оналагдаһан условидо дүүрэн харюусаха показательнуудые өөрынгөө худэлмэри дээрэ туйлаһан колхозууд, совхозууд, научно-шэнжэлэлгын учрежденинүүд, опытно болон туһалбарийн ажахынууд, малай фермэнүүд, бригадануудд, специалистнуудд болон малажалай түрүүшүүл аймагуудай малажалай выставкэнүүдтэ хабаадалсаха эрхэтэй гэжэ тогтоохо.

3. Аймагуудай малажалай выставкэнүүдтэ бэлэдхэхэ ба үнгэргэхые хүтэлбэрилжэ байхын тулада аймаг бүхэндэ выставочно комиссиннуудые (выставком) нимэ составтайгаар байгуулха гэбэл: аймисполкомой түрүүлэгшэ (комиссийн түрүүлэгшэ), ВКП(б)-гэй айкомой нэгэ секретарь, АЗО-е даагша, АЗО-гэй главна зоотехник, АЗО-гэй ахалагша ветврач, аймагай газетын редактор ба ВЛКСМ-эй айкомой секретарь гэгшэд членууд-тэйгээр.

4. Аймвыставкомуудые уялгалха гэбэл:

а) энэ оной октябрийн 1 хүртэрхи болзор соо аймагуудай малажалай выставкэнүүдэй, мүн тэрэшэлэн выставкэнүүдтэ хабаадалсагшадай условинуудай тематическа түсэбүүдые зохёохо ба баталхые;

б) выставкэ үнгэргэхэ ябадалда хэрэгтэй (экспонатуудые олохо ба бэлэдхэхэ, байрануудые олохо ба түхеэрхэ; выставкын материалнуудые гоёохо гэхэ мэтын) бүхы асуудалнуудые саг болзор соонь шиидхэхые;

в) выставкэнүүдтэ хабаадалсагшадта зорюулжа үнгэргэлгэхын тулада малажалай специалистнууд болон түрүүшүүлэй элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүдые, тэрэшэлэн тэлевизорые культурнаар хангаха (кино, уранһайханай самодеятельность болон бусад юумэнүүд тухай) тематическа түсэб байгша оной октябрийн 15-һаа хойно бэшэ баталхые;

г) выставкэнүүдэй нээгдэхэһээ 10 үдэр урда тээ экскурсоводуудые олохо ба тэдээнээ заабари үгэхые;

д) выставкын нээгдэхэтэй хамта «Аймагай малажалай выставкын хүндэтэ данса» бии болгожо, тэндэ выставкэдэ хабаадалсагшадые баранинь оруулха, тэрэ дары энээн тухай гэршэлгэ тэдэнэртэ үгтэхые.

5. Выставкэ үнгэргэһэнэйнгөө һүүлээр түрүү малшадай аймагай зүблөөнүүдые үнгэргэжэ, тэрэн дээрээ «1945 ондо малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса ба 1945—46 онуудта малай үбэлжэлгые үнгэргэхэ зорилгонууд тухай» асуудалые зүбшэн хэлсэхые аймисполкомууд ба ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалха.

6. Аймвыставкомуудай худэлмэридэ хүтэлбэри үгэжэ байхын тулада БМАССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Хазагаев (комиссийн түрүүлэгшэ) ба ВКП(б)-гэй обкомой секретариие малажалаар орлогшо нүхэр Спирюхов, Газартаряалангай Наркомые орлогшо нүхэр Үртюбаев, Наркомземэй главна зоотехник нүхэр Фомин, Наркомземэй конеуправлениин главна зоотехник нүхэр Балдаев (комитедэй харюусалгата секретарь), ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Семёнов, «Б. М. Правда» газетын редактор нүхэр Камчатов ба «Б. М. Үнэн» газетын редактор нүхэр Галсанов гэгшэд членуудтэйгээр Республиканска Выставочно Комитедэй составые баталха.

7. Аймагай малажалай выставкэнүүдтэ хабаадалсагшадые урмашуулха зорилготойгоор, выставкэдэ хабаадалсаһан эрхимүүдтэ республиканска выставочнэ комитедээр үгтэжэ байха нэгэдэхи ба хоёрдохи зэргын дипломуудые тогтоогоод, тэрээнтэй нэгэ доро мүнгэн шангуул барюулагдаха гэжэ тогтоохо.

8. Малажалай аймагай выставкэнүүдтэ хабаадалсагшадта барюулагдаха дипломуудай условинуд баталха (хабсаруулагдана).

9. Новосибирскийн Мяханай комбинадай дэргэдэ нэгэдэхэ шахамал эбэртэ малай выставкэдэ хабаадалсахын тулада Буряд-Монгол АССР-тэ һууринуудаа үгтэһэнэй ашарамла, энэ оной октябрийн 1 хүртэрхи болзор соо Новосибирскэ городтохи шахагдаһан эбэртэ малай выставкэдэ хабаадалсахын тулада кандидатуудые олохо ба баталхые республиканска выставочнэ комитедтэ даалгаха.

10. Малажалай аймагуудай выставкэнүүдтэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө ба 1945 ондо малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба улуулэн дүүргэхын түлөө колхозуудаар социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эрхилхые аймисполкомууд ба ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалха.

Аймагуудай малажалай выставкэнүүдтэ хабаадалсагшадта үгтэхэ дипломуудай

УСЛОВИНУУД

Ниптын малажалые хүгжөөхэ тушаа эрхим жэшээ харуулжа, аймагай выставкэнүүдтэ хабаадалсаһан колхозууд, совхозууд, малажалай фермэнүүд, бригадануудд, туһалбарийн ажахынууд, специалистнар болон түрүүшүүлдэ үгтэхэ удаахи шангуудые тогтоохо гэбэл:

Нэгэдэхи зэргын диплом,

Хоёрдохи зэргын диплом.

Нэгэдэхи зэргын дипломые абаһан колхозууд, совхозууд, малажалай фермэнүүд, научно-шэнжэлэлгын учрежденинүүд, опытно ажахынууд, туһалбарийн ажахынууд, энээнтэй нэгэ доро 2.000 түхэриг шан абаха юм.

Хоёрдохи зэргын диплом абаһан колхозууд, совхозууд, малай фермэнүүд, бригадануудд, научно-шэнжэлэлгын учрежденинүүд, опытно ажахынууд, туһалбарийн ажахынууд, энээнтэй нэгэ доро 1.000 түхэригэй шан абаха байна.

Колхозуудта эрхим һайн жэшээнүүдые харуулжа худэлмэрилөөд, аймагуудай малажалай выставкэнүүдтэ хабаадалсаһан колхозуудай түрүүлэгшэнэр, совхозуудай директорнууд, специалистнар ба малажалай түрүүшүүл нэгэдэхи ба хоёрдохи зэргын дипломуудаар шагнагдаха гэжэ тогтоохо. Нэгэдэхи ба хоёрдохи зэргын дипломуудые абагшад энээнтэй нэгэ доро мүнгэн шангуудые абаха байна.

Дипломууд хадаа аймагай выставкомуудай зууршалгаар республиканска выставочнэ комитедээр үгтэхэ юм.

Ушар нимэһээ аймагай выставкомууд болбол энэ оной ноябрийн 5 хүртэр малажал тушаа эрхим жэшээ туйлаһан ажахынууд ба түрүүшүүлдэ дипломуудые олгохын тулада бүхы материалнуудые республиканска выставочнэ комитедэ табиха ёһотой.

1-дэхи зэргын диплом үгтэхэ гэбэл:

а) малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэһэн ба малай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ түсэбые дүүргэжэ, уялгата ёһоор гүрэндөө тушаагдаха малажалай продуктые табиха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэн ба малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэһэн колхозууд, совхозууд, малажалай фермэнүүд ба бригадануудд болоно.

2-дохи зэргын диплом үгтэхэ гэбэл:

Малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые ба малай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ түсэбые дүүргэһэн, малажалай продуктаар гүрэнтээ саг болзор соонь тоосоһон ба малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэһэн колхозууд, совхозууд, малай фермэнүүд ба бригадануудта.

Малажалай түрүүшүүлдэ дипломууд үгтэхэ гэбэл: тэдэнэрэй харьяата колхозуудай болон совхозуудай малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэһэн ба бүхы показательнуудаараа малай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ түсэбые дүүргэһэн зоотехнигуудтэ; колхозуудаар малай үбшэнүүдые усадхажа, малай тоо толгойе һайжаруулһан ба гээлтэ хоролтодо оруулаагүй ветврачууд ба ветфельдшернүүдтэ; худөө ажалай адууһа малай һубайраха ябадалые усадхажа шалгаһан искусственнээр үржүүлгэ хэлэг худэлмэрилгэшэдтэ; адууһа малай тоо толгойе үргүүлха тушаа тэдэнэртэ үгтэһэн түсэбтэ даалгабарие улуулэн дүүргэһэн, тэрэнээ гээлтэ хоролтодо оруулаагүй, малажалай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ тушаа даалгабарие дүүргэһэн түрүү малшадта; 1-дэхи ба 2-дохи зэргын дипломуудые абаһан колхозуудай түрүүлэгшэнэр, совхозуудай директорнууд ба малажалай фермэнүүдые даагшадта.

Дипломууд үгтэхэ гэжэ тогтоохо. Нэгэдэхи зэргын дипломуудые абаһан колхозуудые, совхозуудые, малажалай фермэнүүдые, бригадануудые, туһалбарийн ажахынууд, специалистнар ба малажалай түрүүшүүлдэ үгтэхэ шангуудые тогтоохо гэбэл:

Нэгэдэхи зэргын диплом,

Хоёрдохи зэргын диплом.

Нэгэдэхи зэргын дипломые абаһан колхозуудые, совхозуудые, малажалай фермэнүүдые, научно-шэнжэлэлгын учрежденинүүдые, опытно ажахынууд, туһалбарийн ажахынууд, энээнтэй нэгэ доро мүнгэн шангуудые абаха юм.

Хоёрдохи зэргын диплом абаһан колхозуудые, совхозуудые, малай фермэнүүдые, бригадануудые, научно-шэнжэлэлгын учрежденинүүдые, опытно ажахынууд, туһалбарийн ажахынууд, энээнтэй нэгэ доро 1.000 түхэригэй шан абаха байна.

Колхозуудта эрхим һайн жэшээнүүдые харуулжа худэлмэрилөөд, аймагуудай малажалай выставкэнүүдтэ хабаадалсаһан колхозуудай түрүүлэгшэнэр, совхозуудай директорнууд, специалистнар ба малажалай түрүүшүүл нэгэдэхи ба хоёрдохи зэргын дипломуудаар шагнагдаха гэжэ тогтоохо. Нэгэдэхи ба хоёрдохи зэргын дипломуудые абагшад энээнтэй нэгэ доро мүнгэн шангуудые абаха байна.

Дипломууд хадаа аймагай выставкомуудай зууршалгаар республиканска выставочнэ комитедээр үгтэхэ юм.

Ушар нимэһээ аймагай выставкомууд болбол энэ оной ноябрийн 5 хүртэр малажал тушаа эрхим жэшээ туйлаһан ажахынууд ба түрүүшүүлдэ дипломуудые олгохын тулада бүхы материалнуудые республиканска выставочнэ комитедэ табиха ёһотой.

1-дэхи зэргын диплом үгтэхэ гэбэл:

а) малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэһэн ба малай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ түсэбые дүүргэжэ, уялгата ёһоор гүрэндөө тушаагдаха малажалай продуктые табиха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэн ба малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэһэн колхозуудые, совхозуудые, малажалай фермэнүүдые ба бригадануудые болоно.

2-дохи зэргын диплом үгтэхэ гэбэл:

Малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые ба малай ашаг үгэлгые

Намарай паар хахалалгые нобшоруулжа болохогүй

Һаяхан, ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол республикын колхозуудаар намарай паар хахалалгын ябадалда тухай асуудал зүбшэн хэлсээд энэ худэлмэрие тон хангалтагүй гэжэ тоолоһон байгаа. Байгша оной сентябрийн 15-ай мэлэгэр олонхи аймагуудай колхозуудаа үсөөн тэлынь энэ худэлмэридэ ороһон байха юм. Тиихэ зуураа Бичурын, Яруунын, Иволгын ба Курумканай аймагуудай колхозуул намарай паар хахалалгада мүнөө хүртэр ороогүй байһан зандаа.

Олонхи аймагуудай партийна, советскэ болон газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн МТС-эй директорнууд болбол намарай паар хахалха түсэбые дүүргүүлхын түлөө хатуу шанга хэмжээ-ябуулганууд абахын оронто, таряахуряалгын һүтлээр энэ худэлмэрие хэхэбди гэһэн тон харюусалгагүй ябадалнуудые гаргажа байнаа.

Партийн айкомууд, аймгуйсэдкомууд болон МТС-эй директорнуудаа намарай паар хахалха жэлэйнгээ түсэбые энэ оной октябрийн 15-аа хойно бэшэ 100 процент дүүргэлтэ болгохые партийн обком шангаар эрихэ зуураа аймаг бүхэндэ тусгаар график зохёожо, үгэбэ. Тэрээнһээ гална, намарай паар хахалга дээрэ хабаадалсажа байһан тарилнажалай болон тракторна бригадануудай худэлмэрие үдэр бүхэнлэ шалгажа, хэрбээ тогтоогдоһон графигайнгаа ёһоор түсэбөө дүүргээгүй байгаа һаань, тэдэнэртэ бодото туһаламжа газартаряалангай органууд үгөхэ ёһотой.

Намарай паар хахалалга дээрэ тракторнуудые түхэреэн суулхэ соо хэрэглэхэ ябадалые хангахаһаа гална, тэрэнэй худэлмэрие зүбөөр эмхидхэхэ тушаа гол анхаралаа табиха. Тиихэ зуураа хахалалгын шанарые һайжаруулха тушаа хэмжэ-ябуулгануудые абахань зайлашагүй.

Партийна ба комсомольско организапинуудай хүтэлбэрилэгшэд намарай пар хахалалгада хабаадалсажа байһан колхознигууд болон трактористнуудай дунда ниптэ-политическэ худэлмэри үргэнөөр эрхилхэ, социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ ба ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлуулхань угаа шухала гэжэ ВКП(б)-гэй обком өөрынгөө шиидхэбэри соо тусгаар тэмдэглэбэ.

Тиимэһээ партийн айкомууд, аймгуйсэдкомууд ба МТС-үүдэй директорнууд энэ худэлмэрие дээрэ дурсагдаһан болзор соо дүүргүүлхэ тушаа хамаг бүхы анхарал ороллогоо табиха үүргэтэй.

Д. ДОРЖИЕВ.

Түрүү барилгашадта алдар соло!

Анастасия Ивановна Турова худэлмэрилжэ эхилээд, мүнөө болтороо ургаба. Анастасия Ивановна болбол даалгабарита ажалаа үлүүлэн дүүргэжэ байһанайгаа олон дахин шан болоод алдаа үнэтэ бэлэгүүдые абаһан байха юм. Александра Поповагай звенотой хамта ажаллаха зуураа даалгабарита нормонуудаа 115—150 процент дүүргэжэ ябана. Худэлмэрилгээ сагые дүүрэн хэрэглээд, үглөодэр хэхэ ажалаа мэдээд ба тэрээнлэ бэлдээд байхадаа Туровагай бригадаа нимэ бүтээсэ туйлана гээшэ.

Түхэр Турова ехэ шударгуу дүүргэжэл гарадаг. Нимэ эрид худэлмэришэд дахажа, һайн пуудые бэлдэжэ, манай Улан-Удэ ба кирпичэ гэрнүүдые шапартай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Түрүү барилгашад Анастасия Ивановна Турова (баруун гарһаа) ба Александра Попова.

О. Зекиин фото.

1939 ондо штукатурта туһалагшаар штукатурнуудай бригадые даагша Ивановна болбол даалгабарита ажалаа түлөө Бурмонголстрой трестһээ олон дахин шан болоод алдаа үнэтэ бэлэгүүдые абаһан байха юм. Хамта ажаллаха зуураа даалгабарита ажаллаха эрхэтэй болоно. Худэлмэрилгээ зорилгоо Эсэгэ ороноо хамгаалһан, правительственнэ дээдэ шагналда хүртэһэн, урдань аймагай Лесхозой директор байһан нүхэр Зарубин болон бусад хэдэн арбаад алдарта боецуудыг түрэһэн нютагтаа бусажа ерээд, колхозно поли дээрэ стахановска ажалаараа суурхуулжа ябанал.

Б. РИНЧИНОВ.

Илагшадаа иигэжэ угтаба

Буурал сагаан толгойтой үбгэд хүгшэд, залуу үеын бэрээд басагад, бөга олон үхибүүд, бүхы эрэгтэй эмэгтэйшүүл өөһэдынгөө Эхэ ороные хамгаалагшадые хүлеэн ялажа байнад. Эсэгэ ороноо хамгаалалгаһан баатар боецуудээ Баргажанай аймагай ажалшад хүхюун баяртайгаар угтажа, халуун анхаралараа хүреэлнэ.

Партийна, советскэ ба комсомольско организапинуудай туһаламжатайгаар аймагай колхозуул хүндэтэ боецуулээ һайнаар угтаха тушаа схэхэн худэлмэри хэһэн байна. Сэрэгэй албанһаа табигдагшадай ерээд амарха гэр байрта аймагай центртэ гоё һайханаар түхсэрэгдэбэ. Мүн эдеэ хоол элбэг дэлбэгээр бэлэдхэгдэбэ. Аймагай центрһээ түрэл колхозоо ошоходонь хүргэхэ мори унаа хэзээдэшье бэлэн байдаг юм.

Сэрэгэй албанһаа табигдагшадые эмхитэй гуримтайгаар угтахын тулада аймгуйсэдкомой секретарь нүхэр Эргеев түрүүтэй тусгаар комиссии байгуулагдажа, тус комиссийн членууд армиһаа ерэһэн боецуудэй хамаг эрилтые хангахаа тушаа схэхэн эмхидхэлэй худэлмэри хэжэ байнал.

Урдань аймагай суута ангуушан байһан аал, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн соогуур снайперай мэргэжэл шудалжа, хэдэн арбаад буузар булай фашистнуудые хюдаһан, хэдэн медальтан гвардийн рядовой Цибилев: эрэлхэг зоригтойгоор Эсэгэ ороноо хамгаалһан, правительственнэ дээдэ шагналда хүртэһэн, урдань аймагай Лесхозой директор байһан нүхэр Зарубин болон бусад хэдэн арбаад алдарта боецуудыг түрэһэн нютагтаа бусажа ерээд, колхозно поли дээрэ стахановска ажалаараа суурхуулжа ябанал.

Б. РИНЧИНОВ.

Нүхэр Молотовые хүндэлжэ Лондондо байгаа советскэ посольстводо уулзалган болобо

ЛОНДОН, сентябрийн 21. (ТАСС). Англида һуугаа Советскэ Элшэн сайд Ф. Т. Гусев һамгантайгаа, сентябрийн 20-ой үдэшэлэн гадаада хэрэгүүдэй министрнүүдэй советэй заседани боложо байһан дээрэнээ Лондондо ошоод байһан СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр В. М. Молотовые хүндэлжэ обед түхеэрһэн байна.

Тэрэ обед дээрэ английска талаһаа байлсагшад: Великобританийн премьер-министр Клемент Эттли һамгантайгаа, Великобританийн гадаада хэрэгүүдэй министр Эрнест Бевин һамгантайгаа, гадаада хэрэгүүдэй министрэй саг үргэлжын орлогшо сэр Александр Калоган, СССР-тэ һуугаа Великобританийн элшэн сайд сэр Арчибальд Кларк Керр гэгшэд болоно.

Советскэ талаһаа байлсагшадые нэрлэбэл: Холбоото Штадуудта-һуугаа СССР-эй Элшэн Сайд А. А. Громыко, Италида һуугаа СССР-эй Элшэн Сайд М. А. Костылев, К. В. Новиков, С. А. Голунский, К. Е. Зинченко, К. М. Кукин һамгантайгаа, В. Н. Павлов болон Г. Ф. Саксин гэгшэд болоно.

Энэ обед хаан һайн оршон байдалда үнгэрбэ.

ИНДИЙСКЭ НАЦИОНАЛЬНА КОНГРЕССЭЙ ГУЙСЭДХЭХЭ КОМИТЕДЭЙ СЕССИ

ДЭЛИ, сентябрийн 23. (ТАСС). Сентябрийн 21-дэ Бомбейдэ Индийскэ Национальна Конгрессэй Гуйсэдхэхэ комитедэй сесси нээгдэбэ. Сесси дээрэ комитедэй 225 членууд хабаадалсана, тиихэдэ айлшад 30 мянга шахуу хүн суглараа.

Сесси болбол конгрессэй түрүүлэгшэ Калама Азада гэгшын үгэ хэлэлгээр нээгдэбэ, тэрэ хадаа Гуйсэдхэхэ комитедэй һуулэй сессиһээ хойшо гэхэ гү, 1942 оной августһаа хойшо орон дотор болоһон политическэ ушаралнуудай тобшо шэнжэлэл хэһэн байна.

Трибуна дээгүүрнь: «Сүлөөтэ Индигүйгөөр сүлөөтэ дэлхэй байжа болохогүй», «Ябуулга хэхэ гү, али үхэхэ!» гэһэн лозунгнууд үлгэгдэһэн байба.

ГЕНЕРАЛ АБЭ ГЭГШЫЕ АРЕСТОВАЛХА ТУХАЙ ГЕНЕРАЛ МАКАРТУРАЙ ПРИКАЗ

ЛОНДОН, сентябрийн 23. (ТАСС). Рейтер агентствын токийска корреспондентын мэдүүлһэнэй ёһоор сентябрийн 22-то генерал Макартур болбол Корейн генерал-губернатор байһан генерал Нобуюки Абэ гэгшые түрмэдэ асаржа тушаха гэжэ японско правительствода приказ гаргаба.

ТУРЕЦКЭ МЕДЖЛИСЫН ЧЛЕНУҮДЫЕ АРАДАЙ-РЕСПУБЛИКАНСКА ПАРТИНҺАА ГАРГАБА

ТЕГЕРАН, сентябрийн 23. (ТАСС). Арадай - республиканска партийн главна захиргаанай советэй тогтоолоор турецкэ меджлисын депутатуудые Кепрюлю ба Мендерес гэгшэд партийн членуудһээ гаргагдаба. Кепрюлю ба Мендерес гэгшэд турецкэ меджлисые заседанинуудаа дээрэ турецкэ правительствын ябуулгые шүүмжэлжэ үгэ хэлэлгэ байһанинь элитэ.

ЕВА БРАУН ТУХАЙ ЗЭРЭБ ҮГЭНҮҮД

НЬЮ-ЙОРК, сентябрийн 23. (ТАСС). Германиһаа баяхан бусажа ерэһэн «Н. М.» гэжэ газетын корреспондент Бериштейн болбол Гитлерэй инаг ханы болоно Ева Браун амиды гэжэ болоно. Хоёр һарын саада тээ Мюнхендэ хоёр американска офицернуудэй харуул дорэ ябаһан Ева Браунные тэрээнэй барлаг хараа юм гэжэ тэрэ корреспондент мэдүүлбэ.

АВСТРИДА ФАШИСТСКА ТЕРРОРТО ЗОБОҺОН ХҮНҮҮДЭЙ ТОО БҮРИДХЭГДЭЖЭ БАЙНА

ВЕНА, сентябрийн 19. (ТАСС). Венскэ ратуша болбол нацистска террорто тамалагдаһан хүнүүдэй тухай материалнуудые суглуулжа байна. Хүсэд бэшэ мэдээнэй ёһоор, гансахан Венэдэ фашистска ёһо гуримһаа хохидоһон 70.000 хүн бии юм ха. Тэдэнһээ 8.000 тухай хүнийнь каторжна түрмэнүүдтэ ба концлагерьнуудта хаагданхай байба. Гитлеровецнууд хадаа 1.205 хүнийг саазалжа алаһан байгаа. Тиихэдээ мүн ла алаха гэжэ Венэһээ абаашагдаһан 46.500 еврейнүүд энэ тоо соо оролсоногүй. Нацистска террорто зобожо концлагерьнуудта байһанаа сүлөөлэгдэһэн хүнүүд Венедэ үдэр бүри ерэжэл байна.

Ажалай жаяг заршам тухай законние наринаар сахиха

★

А. ДОЖИН,
БМАССР-эй прокурор.

★ ★

Фашистска Германи болон агрессивнэ Японние дараһан түүхэтэ Илалта туйлажа, баруун тээшье, мүн зүүн тээшье өөһэдынгөө зэбүүн муухай дайсадые үй бута сохёод байхадаа, советскэ арад зон хадаа социализмын агууехэ илалтые аршалан абажа, өөрынгөө алдарта һайхан гүрэнэй хүсэ шадалые улам ехээр дэбжүүлхын тулада шухала хэрэгтэй услови бии болгобо гээшэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн сэрэг соогуур манай орон болбол хамаг бүхы материальна ресурснүүдые оборонын хэрэгтэ имагта эмхитэй һайнаар гульдхажа гаргаха үльгэр жэшээ харуулһан байна. Энэ хадаа Октябрьска революци боложо, манай эндэ байгуулагдаһан социалистическэ ажалай аша үрэнь болоно.

Советскэ законууд соо бүхы советскэ арад зоной ашаг туһыень элирхэйлэн харуулһан байна. Тиихэдээ ниитэ гүрэнэй болон мүн тус бүри гражданинуудай ашаг туһыень тэгшээр харалсадаг байха юм.

Агууехэ Вождьнор Ленин ба Сталин болбол ажал худэлмэрийн социалистическэ жаяг заршамай түлөө тэмсэхэ гээшэ айхабтар шухала зорилгонуудай нэгэниинь мүн, тиигэнгүйгөөр советскэ байгуулалта түгэс илаха аргагүй тэжэ бидэние һургаһан ба һургажашье байна.

«8 часай худэлмэрийн үдэртэ, 7 үдэртэй худэлмэрийн неделидэ ороно тухай ба предприятинууд болон албан газарнуудһаа худэлмэришэд ба албахаагшадай зоргоороо гаража ошолгые хорихо тухай» СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1940 оной июнийн 26-ай Указ соо хэлэгдэхэнь хадаа, гүрэнэй кооперативна болон олонниитын предприятинууд ба албан газарнуудай худэлмэришэд болон алба хаагшадынь хүндэгүй шалтагаанаар прогул хээд байхадаа, сүүдтэ үгтэжэ, аралай сүүдэй приговорой ёһоор худэлжэ байһан газартаа 6 һара хүртэр заһарха-ажал хэхэдэнь тэрэнэй салинрһаа 25 процентыень даража абаха, баһа худэлмэриһөөн зоргоороо гаража ошогшод хоёрһоо дүрбэн һара хүртэр түрмэдэ хаагдаха байна.

Энэ Указай 6-дахи статья болбол предприяти болон албан газарһаа зоргоороо гаража ошоһон. Мүн хүндэгүй шалтагаанаар прогул хэһэн зэмэтэй хүнүүдые болон, тэрэшэлэн бусал ондоо предприятинууд ба албан газарһаа зоргоороо гаража ошоһон хүнүүдые ажалда абаад байһан предприятинууд болон албан газарнуудые хүтэлбэрилэгшэд хуулийн харюусалгатай байха гэжэ хараалһан байгаа. Республикын зарим предприятинууд болон албан газарнуудай хүтэлбэрилэгшэд прогулнуудтай үдэр бүридэ тэмсэл хэнэгүй, прогулшигуудые хаһа саг соонь сүүдтэ үгэдэггүй, ажалһаан зоргоороо гаража ошогшодые хэһээлгүй зантай байна. Тиихэдэ зарим нэгэниинь прогулшигуудые хэһээлтэһээ далдалжа байнал.

Улан-Удын Мяханай Комбинат дээрэ энэ оной июль һара соо 17 хүн, август соо 28 ба сентябрийн түрүүшын декада соо 11 хүн ажалһаан зоргоороо гаража арилаа. Тэрэние хараад үзэхэдэ тус комбинат дээрэ прогулнууд улам олон боложо байбашье, тэрэнэй директинь прогулшигуудые хуулийн харюусалгада хабаадуулхын тулада материалынь саг болзор соонь сүүдтэ үгэдэггүй байшоо.

Тэндэхи худэлмэришэн Панасюк гэгшын августын 3-да ажалһаан зоргоороо гаража ошоод байхадань, алар августын 25 болоһон хойно тэрэнэй материалые сүүдтэ үгэһэн байба. Бочкарева гэгшын июлийн 23-да худэлмэреэ орхеод арилхадань аяар сентябрийн 7 болоһон хойно хэрэгынь сүүдтэ үгэһэн байха юм.

Ажалаа хаяһан дезертирнүүдые мяханай комбинадай администрацийн зүгөөр хуулийн харюусалгада хабаадуулха ябадалда нобшо хойрогоор хандажа байһан ушар хадаа СССР-эй Совнаркомой 1940 оной августын 21-эй тогтоолые эбдэжэ байна гээшэ. Тэрэ тогтоол хадаа СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй июнийн 26-ай Указые эбдэгшэд тухай материалые хүнэгүй шалтагаанаар прогул хэбэ гэжэ гү, али зоргоороо ажалаа орхибо гэжэ бодото ушарые тогтоон олоһоной һүүлээр, үглөодэрынь сүүдтэ үгэхэ гэһэн гурим тогтооһон байгаа.

Николаевска спиртын завод дээрэ энэ оной 8 һара соо 82 хүн прогул хэбэ, тэрэнь 2.040 худэлмэрийн үдэр болоно. Эдэ прогулшигуудтай эрид шанга тэмсэл хэхын оронто спиртын завод дээрэ тэдэние сүүдтэ үгэнгүй далдалха ушарнууд үзэгдэнэ.

Улан-Удын ГЭС дээрэ 10 часай худэлмэрийн үдэр тогтоохо эхи ралта гаргажа, ажал тухай законние будуулигээр эбдэһэн байна. Тэрээнһээ гадна, хуулийн папа хүсөөгүй үхибүүдтэ 8 часай худэлмэрийн үдэр тогтооһон байба.

Прогулнуудтай тэмсэхэ тухай хуули заршамые эбдэһэн ушар баримтанууд валяльно-войлочно фабрика, «Кооператор-Комсомолец» гэжэ артельдэ. Заводскэй районой промкомбинадта, оёдолой фабрика дээрэ, Бурмонторг, областной больница, Наркомфин ба бусад албан газарнуудта үзэгдэжэ байдаг.

СССР-эй Совнаркомой 1945 оной августын 1-эй тогтоол болбол предприятинууд ба албан газарнуудһаа худэлмэришэд болон албахаагшадай зоргоороо гаража ошоһон тухай хэрэгүүдые аралай сүүдтэ заочнаар хараажа үзэхэ практикые болгоулһан байна.

Прокуратурын органууд хадаа энэ тогтоолые парнаар дүүргэхын хэйноһоо саг үргэлжын хяналтал табиха, предприятинууд болон албан газарта ажалаа хаяад арилһан хүнүүдые худэлмэридэ абажа далалһан предприятинууд болон албан газарнуудай тушаалтай хүнүүдые, мүн тэрэшэлэн колхозой түрүүлэгшэнэрые хуулийн харюусалгада хабаадуулха тухай законой эрилтые хэлбэрилтэгүй дүүргэхэ ябадалые хангаха зэргэтэй.

Худэлмэришэд болон албахаагшадай ажалаа орхёод зоргоороо гаража ошоһон тухай материалнуудые аралай сүүдтэ хаһа саг соонь эльгээжэ байха тухай СССР-эй СНК-гэй 1940 оной августын 21-эй тогтоолые предприятинуудай директорнууд болон албан газарнуудай начальнигуудай хэрэгсэ нарин һайнаар дүүргэжэ байһанай хойноһоо хямгадан хаража байха хэрэг прокуратурада даалгагдаһан байна.

Прокуратурын, сүүдэй болон милицийн органуудай худэлмэрилэгшэдэй, предприятинууд болон албан газарнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй арюун уялга хадаа, ажалай жаяг заршам сахиха тухай советскэ законуудые нарин шангаар дүүргэжэ ажалаа хаяжа тэрьедэхэ болон прогул хэхэ ябадалтай шангаар тэмсэхэ ба тиимэ гэмтэ ябадал хэһэн хүнүүдые хэһээнгүй орхихогүй ёһотой.

Нютаг-нютагуудай партийна, советскэ болон профсоюзна органууд, мүн тэрэшэлэн комсомольско организапинууд хадаа предприятинууд дээрэ ажалай жаяг заршамые бүхэжүүлхэ асуудал тухай гол анхаралаа хандуулха ёһотой. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй июнийн 26-ай Указ хэзээ бүхэндэ хэлбэрилтэгүйгөөр бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Ажалай жаяг заршамые эбдэһэн, тэдэние далдалһан хүнүүдтэ заашье зөөлөөгөөр хандажа яабашье болохогүй.

Нимэ шанга тэмсэл хэхые партийн болон правительство бидэнһээ эрижэ байна. Бүхы советскэ арад зоной ажа амидаралайнь ашаг туһа хадаа нимэ хатуу эрилтэ табина гэшэ.

Хэрюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—7.89, ответ. секретаря—3.23. 23. АТС—1.80. зам. ответ. редактора отделов: партийной жизни и промышленности—7.89, сельского хозяйства—6.03, писем и переводов—6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР Тираж 5.500